

Kato

„Každej má svůj vesmír“

Setkáváme se ve funkcionalistické vile na Vinohradech, ve které za normalizace žil jeden z komunistických ministrů. Nyní její prostory ovládá umění. Proměnily se totiž v Katův ateliér, studio a domov. Kromě desítek obrazů, které začal ve větším měřítku tvořit během prvního lockdownu, tady vzniká i chystaná deska Prago Union. A to jen necelý rok od vydání alba Made in Strašnice, které letos Katovi zajistilo i nominaci na Cenu Anděl a jen potvrdilo, že patří mezi nejosobitější rapery v České republice. O hře se slovy, současných trendech v hip hopu, ale i raketovém vzestupu své někdejší skupiny Chaozz se Adam Svatoš rozprávěl v otevřeném rozhovoru.

TEXT: VOJTĚCH TKÁČ

Jak se ti žije na Vinohradech?

Posledních několik let se pohybuji na pomezí Vinohrad, Vršovic a Nuslí. Všechno se to docela podobá. Narodil jsem se každopádně ve Strašnicích.

Made in Strašnice vlastně nesymbolizuje jenom zrození loňské desky, ale i tebe samotného.

Přesně tak. I kdyby byla nějaká čtvrt se-beošklivější, tak ji bude mít člověk, který se v ní narodil, vždycky rád. Strašnice vnímám jako bývalou periferii, která přerostla v město. Mentálně ale zůstala periferií. Moc se tam toho neděje a to mě na ní zároveň baví. Narazíš tady na továrny a železniční tratě, takže máš už jako děcko co prozkoumávat. Některá místa připomínají vesnici, přitom se tramvají dostaneš za 20 minut do centra.

Skladby z nového alba vznikly při první vlně karantény, společně s dalšími asi 60 nevyužitými beaty. Pokračuje u tebe tahle míra produktivity?

Rozhodl jsem se, že nebudu polevovat, abych nevypadl z rytmu. Už mám skoro hotovou další desku. Akorát jsem byl teď přísnější a víc vyhazoval i kleštil. Ve výsledku tak nemusím zase vybírat z desítek beatů. Zjistil jsem, že mám v šuplíku spoustu textů, a některé z nich konečně využil.

Jaké pluginy ve studiu nejradši používáš při tvorbě beatů?

Mám sérii oblíbených pluginů, každý z nich se hodí na něco jiného. Jako producent potřebuju ekvalizér, kompresor, reverb, delay a další speciální záležitosti. Z každého tohoto bych mohl

vybrat jeden. Používám Mac Pro, který pořád jede na systému z roku 2016. Jakmile bych ho aktualizoval, tak mně přestane fungovat skoro všechno, na co už jsem si při produkci zvykl. Třeba jednou na tantiémách zbohatnu tolik, že si koupím všechny nové originály... Mojí prioritou je ale dělat muziku, ne vydělávat prachy.

Myslíš, že to má hodně mladých raperů v Česku naopak?

Luxus se stal atributem moderního trapu, neměl by ale fungovat jako hlavní motivace. Myslím, že se společnost ubírá tímhle směrem, i díky tomu se z trapu stal nejpůvodnější styl současnosti. Kdoví, co bylo dřív, jestli vejce, nebo slepice. Úspěch se dneska každopádně posuzuje podle toho, co vlastně máš v kóli. Můžeme si myslet, že to

Foto: Lukáš Wagneter / RedBull CZ

takhle není správně, ale z nějakého důvodu se to děje. Hodně lidí označuje trap za motivační hudbu a vzhledem k jeho úspěchu na tom asi něco bude. Z téhle vlny vzešli skvělí hudebníci, ale je docela jasné, že tady s námi trap nezůstane navždy jako třeba jazz.

Platí, že rap stále reflektuje to, co daní hudebníci skutečně žijí?

Spíš podle mě reflektuje to, co by chtěli žít. Pro mě hip hop vždy odrážel realitu, ale to vůbec neznamená, že by to někdo nemohl dělat jinak. Neexistuje žádná doktrína. Ale vnímám, že si spousta týpků vytváří vlastní provizorní mikrosvěty, ve kterých můžou šéfovat, protože v našem společném světě to nejde. A tak si do nich zalezou a lidem, kteří nesledují scénu, přijdou často legrační. V našich

reáliích skoro nikdo není gangster, kdyby texty popisovaly realitu, tak by jim měl porozumět kdokoliv, nejenom raper. Dost možná je to obrovský omyl, ale co já vím, každej má svůj vesmír.

„Když nebudeš nic říkat, proč bych to měl poslouchat,“ rapuješ v novém tracku Oprava komunikace. Narážíš často na obsahově vyprázdněná díla a línou konzumaci umění bez chuti pít se za kvalitou?

Těžko soudit, kdo může soudit. Já prostě jenom vím, že mám málo energie na to, abych se věnoval úplně všemu, co se mi líbí. Natož abych investoval čas do něčeho, co mě nijak neoslovuje. Nikoho nesoudím, když má tvorba svoje fanoušky, tak má smysl, ačkoliv ho sám

nechytám. Snažím se nebýt zpátečnický. Boom bap, kterému se dneska v Česku říká old school, je ve skutečnosti jedním z mnoha druhů hip hopu. Spousta lidí má prostě ráda, když beat kope a má atributy jako před lety, což ale neznamená, že by je zároveň nemohlo bavit něco úplně nového.

Mezi poznávací znaky Prago Union se řadí chytré texty a slovní hříčky. Neomrzelo tě dokola naživo omílat některé z nich i po 17 letech od vydání debutové nahrávky HDP?

Každou desku se snažím dělat tak, aby mě neomrzela. Jen nahrávání a míchání zaberou většinou aspoň rok a půl, takže mám dost času na to, abych odhalil kousky, které se můžou oposlouchat. Proto mi nevádí hrát jakoukoliv pecku

Foto: Ondřej Skořepa

z repertoáru Prago Union. Je zajímavé, že náš úplně první singl Verbální atentát, který vyšel ještě před HDP, jsme nevynechali snad ani na jednom koncertě. Lidi ho mají nejradši a chápu je. Od začátku se snažím, aby nic neztratilo svůj vnitřní náboj.

Vnitřní náboj má rozhodně i píseň Pokračujem v jízdě, ke které jste loni natočili videoklip. Jeho příběh při poslechu doslova ožívá.

Tenhle text je vlastně přebásněný vtíp, který jsem kdysi slyšel v televizi od Zdeňka Izera. Ale možná jsem se ho zhostil právě proto, že jsem měl hodně podobných oplétaček s policajty. Ale teď už se mi to v autě tolik nestává, za posledních 13 let jsem měl totiž řidičák jen asi rok.

Zrovna Izera bych na tebe netipl, cestou sem mě v souvislosti s tvými texty napadl spíš Čapek, který měl nedaleko odtud vilu. Inspirovala tě někdy česká literatura?

Přečetl jsem toho mnohem míň, než by se mohlo zdát. Když čtu, tak spíš literaturu faktu než vymyšlené příběhy. Na to, jak si dokážu hrát se slovy a jazykem, jsem přečetl vlastně docela málo knih. Radši poslouchám lidi – co a jak říkají. To

Foto: David Stejskal

je pro mě stejný zdroj literární inspirace jako nějaký román. Čapek byl ale samozřejmě velký pán.

Občas píšeš i reklamní texty a dřív jsi dělal v agentuře. Dokážeš si představit, že by ses po více než dekádě vrátil do práce za stůl?

Částečně jo, tehdy jsem narazil na několik inspirativních lidí a dobrý kolektiv. Osm let v reklamce mi ukázalo další cestu, jak si pohrávat s jazykem a skládat do sebe slovní hříčky. Ačkoliv jsem vycházel ze zadání a musel postupovat tak, aby byl klient spokojený, vždycky mi šlo o to, abych se za výsledek nemusel stydět. Vybrusil jsem tady řemeslo tak, jak bych jen na vlastních písničkách nikdy nedokázal. Musel bych víc pátrat ve slovnících a přemýšlet nad psaním

trochu jinak. Těhle zkušenosti si vážím, ale nijak zvlášť mi nechybí, asi by to byl trochu opruz.

Děláš někdy hudbu do reklam i nyní?

Většinou jde o případy, kde jsem vložene slyšet a vidět, nejen někým, kdo jen napsal text. Mám dostatečně charakteristickou image na to, že mně spolupráce, do kterých bych sám nešel, vlastně ani nikdo nenabízí. Loni mě oslovila Česká basketbalová federace, že mají problém s přehnaně motivovanými fotry, kteří během zápasů rvou po svých i všech ostatních dětech. Chtěli, abych udělal písničku proti tomuhle chování, a tak vzniklo Hej ty! Žádný hejty!. Spojil jsem se třeba i s organizací CzechTourism, která se snažila

jsem ho coby prvního člověka u nás, který fakt uměl dělat freestyle. Poprvé jsem ho slyšel někde v klubu Modrá Vopice, hrál jsem fotbálek a najednou slyším perfektní rýmování a flow. Dělat freestyle a psát texty jsou úplně jiné disciplíny, snažil jsem se ho při tomhle přerodu podporovat. Jsem rád, jak se mu to povedlo, a s každým jeho úspěchem jsem patřičně hrdý. Je správnák, takový Mirek Dušín českého rapu, který ze sebe nedělá něco, co není.

Ať už jde o psaní textů, nebo produkování beatů, máš nějaké rituály, které u tvůrčího procesu nemůžou chybět?

Nikdy nesmí chybět dobrá muzika. S ní ožívá smysl.

Měli jste vůbec možnosti a čas hrát Made in Strašnice živě se vším všudy?

V létě hrajeme v kapelní sestavě a chvíli trvalo, než se všichni naučili nové pecky. Do setlistu jsme tak zvládli zařadit třeba jen dvě nebo tři, a pak se zas všechno zavřelo. V případě Perpetuum promile snad ještě míň. Ale co už.

Když se takhle vracíš zpátky v čase, zmínil bych tvůj výrok v časopisu Rock & Pop z roku 1997: „Showbyznys je často o sviních, ale člověk se mezi nimi musí naučit bruslit. Nikdy jsem nepřijal za svý, že když ostatní jsou svině, já budu taky.“

S dobou Chaozzu jsem nikdy neměl filozofický problém, ale jen řemeslný. Když dneska slyším naše staré písničky, tak

zviditelnit pražské věže. Proč ne, tohle mě baví.

Basketbal má hodně rád i Rest, který hostuje ve dvou skladbách na Made in Strašnice. Jak se vyvíjí A-Team, váš nový společný projekt dvou Adamů?

Možná ho budeme muset přejmenovat, jeden A-Team už totiž někde ve světě funguje. Ač se to může zdát neuvěřitelné, Rest je časově ještě hůř dostupný člověk než já. Teď, když najel na zdravý sportovní styl, tak nemá tolik prostoru. Díky těmhle dvěma písničkám jsme ale o kousek blíž, naše společná deska je v procesu. Některé beaty na chystané album Prago Union jsem původně skládal s úmyslem, že je použijeme s Restem. Dobře si spolu rozumíme, poznal

Prago Union, foto: Lukáš Wagneter / RedBull CZ

S podobným přístupem tedy potají vzniká i nová deska Prago Union?

Demáče už mám, teď nastane fáze rapování načisto a dohrávání nástrojů. Chtěl bych ji vydat nejspíše po letních prázdninách. Natočíme ještě jeden videoklip k tracku z Made in Strašnice a pak pojedeme dál. Nechci si nové písničky syslit, radši je pošlu do světa a začnu dělat zas něco nového.

rudnu. Ale ne proto, že bych snad říkal něco, co už si teď nemyslím. Ačkoliv jsem o spoustě věcí mluvil, aniž bych o nich cokoli věděl, moje pohnutky byly správné. Teď bych samozřejmě skoro všechno napsal a zarapoval jinak, ale neměli jsme se od koho učit. Pořád si ale stojím za myšlenkami, které jsem se tehdy snažil říct. Ani na tomhle se nic nemění. ☒